

Meldpunt Misbruik Identificatieplicht,
Lauwerecht 55, 3515 GN Utrecht
e-mail: meldpunt@ID-nee.nl
www.ID-nee.nl

Utrecht 6 november 2006

Aan de leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal,

Onderwerp: verzoek verwerpen wetsvoorstel Wet Algemene bepalingen Burger Service Nummer (WABB 30.312)

Geachte leden der Staten Generaal,

Het Meldpunt Misbruik Identificatieplicht heeft ernstige bezwaren tegen het invoeren van het Burger Service Nummer volgens de algemene bepalingen die u momenteel zijn voorgelegd.

Wij zijn van mening dat invoering van een Burgerservice Nummer(BSN) volgens die – inderdaad uiterst algemene- bepalingen grote schade zal aanrichten aan de rechtzekerheid, de veiligheid en de gezondheid van de bevolking:

- Wij zijn van mening dat het de hoogste tijd wordt dat wet-en regelgeving die aantasting van fundamentele grondrechten van de burgers raakt enkel kan worden ontwikkeld vanuit een brede maatschappelijk discussie.

Het gaat om zeer ingrijpende en vermoedelijk nauwelijks omkeerbare herinrichting van de informatie huishouding van de staat.

Hoe we in onze samenleving met de huidige en toekomstige technologische mogelijkheden om willen gaan, is een groot maatschappelijk en politiek vraagstuk waarvan het uiterst belangrijk is dat denkbare oplossingen vooraf goed doorgesproken en bestudeerd worden met mensen uit ‘het veld’ die de praktische uitvoering op hun merites kunnen beoordelen. Ook moeten volksvertegenwoordigers veel meer kennis van zaken verwerven over de technische mogelijkheden die systemen van elektronische opslag van persoonsgegevens bieden. Het is funest als wetgeving niet wortelt in de maatschappij, maar over de hoofden van mensen heen tot stand wordt gebracht.

De duizelingwekkende snelheid van de technologische ontwikkelingen horen geen motor te zijn van hoe wij als mensen met elkaar willen leven. De rechten van de mens om in vrijheid te kunnen gaan en staan binnen zijn of haar land indien hij een ander geen schade berokkent, de fundamentele grondrechten op vrijheid van gedachte en vrijheid in het openbaar zijn mening te mogen uiten, het recht op een persoonlijk leven zonder inmenging van buitenaf, dat zijn de fundamentele van onze samenleving die behouden en verdedigd dienen te worden. Die waardevolle grondbeginselen moeten de leidraad vormen om onze samenleving aan de moderne technologische mogelijkheden aan te passen.

Wet-en regelgeving moeten aangepast worden aan de technologie in plaats van dat de technologische mogelijkheden en zakelijke belangen bepalen hoe de samenleving wordt ingericht.

De bescherming van de burger is een allereerste taak van de overheid.

Wet-en regelgeving is er voor de burger, en niet andersom.

Stuitend vinden wij, met de Raad van State, dat de initiatiefnemers van het Burger Service Nummer in de oorspronkelijke voorstellen alleen over de burger spreken als object.

Terecht constateerde de Raad al in 2005 dat ‘van rechten van de burger dan ook weinig sprake is’.

- We hebben meer principiële bezwaren over de wijze waarop deze wetgeving er doorgejast wordt. Het is inmiddels een kwalijke traditie dat de Balkenende kabinetten geen wetgeving instellen om bepaalde doelen te bereiken, maar de regels om de doelen te bereiken verwisselt voor een systeem waarbij de regels zelf als onderdeel van het doel worden beschouwd. Het pakket maatregelen wordt als doel gedefinieerd en daarmee wordt de weg tot inhoudelijke discussie afgesneden. Men kan in dergelijke gevallen enkel nog op beperkte schaal over de technische uitvoering discussiëren.

Rechtsfilosofie Pauline Westerman verhelderde die gang van zaken vorig jaar wetenschappelijk in het boek 'hoe maakbaar is de samenleving' (ISBN 90 6728 191 3 (blz. 79 t/m 85) en inmiddels heeft deze opvatting in brede wetenschappelijke kring erkenning gevonden. Het zal u ongetwijfeld bekend zijn dat de Nationale Conventie onlangs in haar rapportage over hoe de overheid het vertrouwen van de burger terug kan winnen, aanbeveelt dat het nodig is dat wetten op hun doelmatigheid beoordeeld horen te kunnen worden.

- Wij zijn van mening dat de overheid geen wetten mag invoeren die de privacy van burgers inperkt als de problemen die men beoogt op te lossen op andere wijze kunnen worden opgelost. Dit is zoals u weet ook vastgelegd in art.8 van het Europees verdrag van de rechten van de mens. Onderzoek naar alternatieven voor een apart nummer voor contact tussen de overheid en de burger per domein- zoals de overheid of sector, zoals het College Bescherming Persoonsgegevens het aanduidt- is niet gedaan. Sterker nog uiterst serieuze waarschuwingen van computerdeskundigen, zoals hoogleraar computerbeveiliging Bart Jacobs, dat het invoeren van één BSN vanuit veiligheidsopzicht de domst denkbare oplossing is, worden eenvoudig genegeerd. Wij constateren dat invoering van het BSN weer een staaltje is van ongefundeerd heilig geloof dat technologisch vastleggen van persoonsgegevens superieur is aan gewone menselijk omgang.

Zie hierover de bijlage van hoofdstuk 'bezwaren tegen de wet blz.35 t/m 39 uit het zwartboek, 2005, één jaar wet op de uitgebreide identificatieplicht ISBN- 10; 90-810983-1-4.

- Inhoudelijk bezwaar tegen het BSN is dat het oneigenlijk geïntroduceerd wordt als nummer voor klantcontacten tussen burger en overheid.' *Dit wetsvoorstel introduceert het burgerservicenummer (BSN) voor de klantcontacten tussen burger en overheid waarbij het gebruik van een persoonsnummer nodig is ten behoeve van eenduidige identificatie en registratie van personen en voor de gegevensuitwisseling tussen overheidsorganisaties onderling. Dit algemene persoonsnummer treedt in de plaats van het bestaande sociaal-fiscaalnummer (sofinummer)',* zo staat in het voorstel. De praktijk is dat nog vóór invoering het artikel is geschrapt dat bepaald dat de overheid enkel gebruik mag maken van het BSN in het kader van haar publiekrechtelijke taken. En dat ruim een jaar vóór de invoering al aan alle kanten gelobbyeerd en voorbereid wordt dat financiële instellingen, woningcorporaties en het bedrijfsleven toegang krijgen tot achterliggende gegevens uit het bevolkingsregister.

N.B.

Minister Zalm ventileerde 17 november 2005 al in de Kamer dat volgens hem alle financiële instellingen toegang moeten krijgen tot het BSN. Minister Pechtold beloofde 9 januari 2006 al "dat hij de condities voor het gebruik door bedrijven zou bezien".

VNO-NCW beweerden het nummer nodig te hebben om van wanbetalers nieuwe adresgegevens te bemachtigen, maar gaf toe dat men een algemeen gebruik van het nummer in alle gebruiksadministratie nastreeft.

Het hoofd van het BSN expertise centrum houdt het helemaal simpel door te stellen dat de wet dan wel kan bepalen dat het een nummer is voor de overheid, maar dat dat praktisch niet eens kan omdat door de voortgaande privatisering het onderscheid tussen overheid en bedrijfsleven niet meer te onderscheiden is.

- We zijn tegen de wet omdat het wéér een wet is die zogenaamd een betere bescherming moet bieden tegen identiteitsfraude maar waarvan bij voorbaat vast staat dat hij het tegenovergestelde teweeg zal brengen.
- We maken bezwaar tegen, wéér een wet waarin bevoegdheden niet deugdelijk worden vastgelegd. Verbijsterend dat in de Tweede Kamer een amendement om goed te regelen welke instanties, wanneer en onder welke voorwaarden van het nummer gebruik mogen maken, domweg wordt verworpen.
- We tekenen bezwaar aan tegen opnieuw wetgeving waarbij geen wettelijke verankering is van een soort vangnet waar de burger terecht kan in geval van klachten over, of fouten of fraude met het BSN.
- We vinden wetgeving die zaken niet goed regelt en fouten denkt te ondervangen door van de burgers te verwachten dat ze maar moeten klagen als ze gedupeerd raken, sowieso fout.
- We vinden dat het afgelopen moet zijn met de gang van zaken dat een kabinet een bepaalde maatregel wil uitvoeren, niet kan uitleggen waarom men dat wil en er achteraf een draai aangeeft wat als doel wordt gepresenteerd. Zoals in dit geval toen minister Hoogervorst eindelijk met de vondst kwam dat het BSN nodig zou zijn om het elektronisch patiëntendossier te kunnen invoeren.
- We vinden invoering van het BSN gevaarlijk, omdat het zonneklaar is dat fouten in de computer zich sneller kunnen verspreiden. Het zal leiden tot schending van de privacy door cumulatieve opeenhoping van persoonsgegevens, door datadating, (ofwel het creatief aan elkaar koppelen van persoonsgegevens waaruit zeer gedetailleerde persoonsprofielen samen gesteld kunnen worden) Bovendien door dat het BSN ongeoorloofde informatieverzameling door de overheid makkelijker maakt.
- We achten invoering van het BSN uiterst fraudegevoelig. Het CBP waarschuwt niet voor niets dat zonder meer verwacht moet worden dat door het BSN identiteitsfraude zal toenemen.
Chaos in medische dossiers zal een van de gevolgen zijn.
N.B. In september 2005 al bleek dat beveiligingsexperts erin geslaagd waren toegang te krijgen tot de patiëntgegevens van 1,2 miljoen mensen en dat ze die gegevens ook konden veranderen.
De directeur van het Nationaal ICT Instituut in de Zorg(NICTIZ) erkent de gevaren die het koppelen van digitale persoonsgegevens aan elektronische patiëntendossiers met zich mee brengt.
Ook bewijzen ervaringen uit de V.S. dat elektronische patiënten dossiers doodeng zijn. Daar ontstaan door verkeerde computergegevens dusdanig veel fouten en missers dat het de vierde oorzaak in rang is van medicatiefouten. Dat dit tot levensgevaarlijke situaties kan leiden is nogal wiesdes.
Ook door identiteitsfraude kunnen medische gegevens in iemands dossier komen die niet bij die persoon horen. Hilarische toestanden krijg je erdoor zoals gevallen van vrouwen die volgens de registratie 2x per maand bevallen. Maar als het medische dossiers niet deugen krijgen mensen verkeerde medicijnen en worden er foutieve operaties uitgevoerd. Dat dat tot schadelijke en levensbedreigende situaties leidt is evident.
Dit nog los van de chaos als mensen rekeningen krijgen voor operaties die ze niet ondergaan hebben e.d.
Dat er nu ook fouten sluipen in medische dossiers dien je op te lossen door daar zorgvuldiger mee te werken, niet door er een fraudegevoelig systeem op los te laten. Dat dit systeem in Zweden geen chaos heeft gegeven is een hele slechte reden om ervan uit te gaan dat invoering

hier dus veilig zou zijn. In Zweden heeft n.l. iedereen van overheidswege recht op medische verzorging zonder dat daar verschillen in betaling bestaan, daardoor is er geen fraude.

- We voorzien dat mensen door invoering van één overheidsnummer voor alle domeinen/sectoren uitgesloten zullen raken van het normale maatschappelijk verkeer. Wie bijvoorbeeld, op grond van principiële bezwaren, geen gechipt biopaspoort accepteert wordt uitgesloten van de het recht op inkomen en reguliere medische verzorging. Mensen die in de sociale sector geen nummer krijgen toegewezen kunnen van zorg uitgesloten worden. Wie een bouwvergunning aanvraagt kan geconfronteerd worden met het feit dat de bouwinspecteur over zijn medische gegevens beschikt, scholen kunnen gesubsidieerd worden aan de hand van inkomen of opleidingsniveau van de ouders, enz.

Politie en Justitie hebben al de bevoegdheid om ongelimiteerd alle gegevens over iedereen op te vragen. Dit verlaagt de drempels tot opsporing, veroorzaakt dat gegevens van volkomen onschuldige burgers in politie- justitie en internationale inlichtendienstbestanden terechtkomen en het bewerkstelligt een onacceptabele cumulatie van irrelevante persoonsgegevens waar door koppeling via 'hits' achteraf de gekste verdenkingen van geknutseld kunnen worden.

Zonder dat de burger in kwestie enig benul heeft overigens wie over zijn gegevens beschikt en waar die gegevens voor gebruikt worden.

Als instellingen buiten de overheid het nummer gaan gebruiken wordt dat allemaal nog veel gekker.

Banken - die met dank aan het ministerie van Financiën- al over illegale digitale opslag van miljoenen identiteitsbewijzen inclusief het BSN nummer- beschikken, kunnen medische gegevens betrekken in de overweging of men een hypotheek wil verstrekken of een verzekering wil afsluiten.

De commerciële mogelijkheden om persoonsgegevens te koppelen zijn onmetelijk.

We hopen dat we u bij deze overtuigd hebben van het zwaarwegende belang om niet in te stemmen met het wetsvoorstel maar dit te verwerpen.

Wij doen een beroep op u om de burgers te beschermen tegen invoering van deze slechte wetgeving.

Natuurlijk zijn we te allen tijde bereid ons standpunt nader toe te lichten, maar we vertrouwen op uw wijsheid om onder het demissionaire kabinet niet op de valreep nog wetgeving in te laten voeren die op zich ondeugdelijk is en waar niemand de gevolgen van kan overzien.

Wij hopen op uw steun en wensen u veel wijsheid toe bij de beslissing,

Hoogachtend,

namens het meldpunt Misbruik Identiteitsplicht,

J.M.T. Wijnberg